

Det Kongelige Justis- og Beredskapsdepartement
Gullhaug Torg 4 A
0484 OSLO

postmottak@jd.dep.no

Deres referanse: 18/8121 - ESO Vår referanse: SB1/13 Dato: 17. januar 2013

HØRINGSSVAR TIL EKSTERN GJENNOMGANG AV POLITIETS SIKKERHETSTJENESTE – RAPPORT FRA TRAAVIKUTVALGET

1. Innledning

Det vises til høringsbrev fra Justisdepartementet 6. desember 2012.

Høringsuttalelsen blir dessverre mer overflatisk og mindre grundig enn det som ville vært naturlig om departementet hadde tillatt høringsinstansene å bruke mer tid på høringsuttalelsene, i samsvar med de ordinære tidsfrister for høringsuttalelser. Høringsuttalelsen blir dermed mindre grundige og dyptpløyende enn hva som kunne vært gjort. Denne høringsuttalelse bærer derfor preg av å være noe mer overordnet og generell, og at det bare er enkelte momenter som kommenteres.

PST vil i noen sammenhenger her omtales som etterretningstjenesten eller sikkerhetstjenesten.

Deler av høringsuttalelsen vil være en bearbeidet versjon av vår høringsuttalelse til NOU 2012:14, hvor flere momenter som i alle fall tett grenser opp mot denne rapporten gjennomgås.

Utgangspunktet for diskusjonen må være hvordan vi kan få best mulig sikkerhetstjeneste innenfor dagens rammer. Økte bevilgninger kan gi økt beredskap, og like selvsagt er det at dersom man bare støtter seg på et krav om økte bevilgninger, gjør man fort lite eller ingenting for å finne ut hvordan de tildelte ressurser kan brukes bedre, og det ensidige fokuset på økte ressurser vil tvert imot kunne virke hemmende. Hva som gjør oss sterke, er et spørsmål som har mange svar. Vi er tilhengere av økte bevilgninger til politi, påtalemyndighet og sikkerhetstjenester, men disse bør ikke komme som en erstatning for en forbedret tjeneste.

Innledningsvis vil vi likevel understreke at behovet for større investeringer etter vår oppfatning må gjøres ved eget investeringsbudsjett, utenfor driftsbudsjettet. For store investeringer over driftsbudsjettet vil i for stor grad øke vår sårbarhet.

Vi er enige i at det er naturlig og riktig for Norge å ha en militær og en sivil etterretningstjeneste. Så bør man ta en grundig vurdering av hvor polisier den sivile etterretningstjeneste skal være. Utvalget er jo inne på spørsmålet når det gjelder kompetansesammensetning, men dette bør også være et organisatorisk spørsmål. Samtidig er det nødvendig og grunnleggende med et tett og godt samarbeid mellom den sivile og den militære etterretningstjeneste. God informasjonsflyt mellom disse er både nødvendig og avgjørende for å avverge trusler. Tidvis kan det nok være vanskelig å definere om informasjon i en tidlig fase tilhører det militære eller det sivile maktapparat.

2. Beredskap

Sårbarhetsutvalget (NOU 2000:24) starter sin innstilling, i kapittel 1, med å sitere Aristoteles: ”*Det er sannsynlig at noe usannsynlig vil skje*”. Evnen til å forutse det som vanskelig kan forutses, vil derfor være svært sentral når man vurderer PSTS evner. Evnen til å forutse er avhengig av viljen til ”å tenke nytt” og evnen til ”å tenke utenfor boksen”. Lik kunnskap i politiet gir like tanker, som betyr mindre evne til å forutse hva som kan skje – beredskapen blir dårligere. Vi må derfor rekruttere slike egenskaper og man må dyrke dem. Politiet må forberede seg på kaos og på det uforutsette.

Vi mener forholdsvis enkle grep kan gi politiet en helt annen og mye bedre beredskap enn hva vi har i dag innenfor de samme rammene. Eksempelvis viser anslag fra USA at en patrulje på en travel gate, statistisk sett passerer et pågående gateran hvert fjortende år og fra England at en politimann i London bare kan forventes å passere innenfor en radius av 100 meter fra et innbrudd hvert åttende år. Det viser at man må vurdere hvor og hvordan ressursene brukes.

Beredskap er mestringssevne. Evne til å håndtere, altså løse, de oppgaver politiet står overfor. En god beredskap betyr at politidistriktet på egen hånd er i stand til å ivareta og løse tilnærmet alle oppgaver og utfordringer de blir stilt overfor på egen hånd. I stedet for å sette opp noen konkrete målingstall, er det bedre å knytte beredskap opp mot begreper som fleksibilitet, bærekraftighet, kapasitet, kompetanse, fremsynthet og robusthet, og, som en sum av dette, evnen til å løse oppgavene. Det kreves god ledelse, det kreves nytenkende ledelse, og det krever medarbeidere som er dyktige, motiverte, lojale og disiplinerte, samtidig som man evner å tenke nytt og annerledes og dermed være i forkant.

Evne til å forutse handlinger av den karakter vi var vitne til 22/7 utfordrer samtlige sanser. Fenomenet soloterrorisme er ikke nytt. Det kan være grunn til å diskutere om politiet er en for homogen gruppe til at man selv evner å tegne gode fremtidsbilder. Dette vurderingstemaet trekker rapporten opp på en god måte. Dersom vi skal håndtere uforutsette situasjoner (de såkalte ”sorte svaner”) betinger det at man beveger seg utenfor kjente modeller og viser evne til å handle utenfor etablerte rutiner.

3. «Value for money» og «strategic planning»

Rapporten påpeker behovet for en større grad av strategisk styring av PST. Det kan være lærerikt og ressursbesparende å se hva andre land gjør, hva de har forsket seg frem til og hva de har lært. Det britiske politi ligger langt fremme i så måte, og deres HMIC (Her Majesty's Inspectorate of Constabulary) er en organisasjon vi mener vi kan hente mye lærdom fra. Deres oppgave er ”*Inspecting policing in the public interest*”, og det er vel noe av kjernen i det arbeidet som nå

gjøres. Spørsmålet; ”Hvilket behov har samfunnet?” - hva som er ”*in the public interest*” - bør være det avgjørende og altovergripende spørsmålet.

Hvilken kriminalitetsbekjempelse trenger samfunnet, og hva er den mest effektive. Hvilken beredskap trenger vårt samfunn? Det er samfunnets behov politiet skal møte, ikke sine egne. Vi må tørre å ta på oss en objektiv, erfaringsbasert rolle. Behovet for følt trygghet kan ikke stilles av politiet alene, dessuten kan behovet ha flere løsninger.

HMIC har gitt ut en rekke rapporter som finnes på deres hjemmeside, www.hmic.gov.uk. Siden vi i liten grad har noe tilsvarende i Norge, mener Politijuristene det er riktig å se til land som ligger nært oss både geografisk, historisk og kulturelt. I den senere tid har et av hovedformålene vært å se hvordan man får en best mulig polititjeneste ut av mindre budsjetter og knappere ressurser.

Det er særlig to inspeksjonsrapporter fra HMIC vi vil trekke frem, ”*Valuing the police*” fra juli 2010, og ”*Police Governance in Austerity*” fra oktober 2010. Disse to rapportene bygger delvis på hverandre, og har flere sammenfallende syn.

Når det gjelder rapporten ”*Police governance in Austerity*”, ble det britiske politi inspisert utifra fire kriterier (side 28):

- ”1. *Setting strategic direction and priorities;*
2. *Performance scrutiny;*
3. *Community engagement; and*
4. *Ensuring value for money.*”

Særlig legges det stor vekt på faktorene ”value for money” og ”setting strategic direction”. Men sett i lys av arbeidet som fremkommer i rapporten fra Gjørsv-kommisjonen, bør også ”performance scrutiny” åpenbart fokuseres på i tillegg.

At politiet måles opp mot hva man får ut av budsjettene er interessant, og at det legges så stor vekt på vurderingene rundt ”value for money”, som det gjøres i rapporten på side 32.¹

Uthevingen er ikke vår. Det er likevel en utheving vi gjerne vil gjøre til vår, og et poeng vi bør ta med inn i den norske debatten: ”***Benchmarking of costs ought to be the order of the day. It is not.***” Dette poenget er også trukket frem i begge rapportene. Og det er etter vår oppfatning et poeng som er godt overførbart til Norge.

¹ ”Most of the police authorities inspected are not doing enough to ensure a clear and sustained focus on value for money and collaboration. With the tighter economic climate, police authorities will need to ensure their forces deliver more for less as well as achieving ambitious targets on efficiency and productivity.

(HMIC and Audit Commission, Learning Lessons (March 2010), paragraph 45)

Police authorities lack a comprehensive understanding of the resources available to deliver sustainable policing and are not setting sufficiently challenging targets for improved efficiency and productivity to respond to the economic climate in front of us. Benchmarking of costs ought to be the order of the day. It is not. Little or no assessment is made of efficiencies that can be achieved from workforce deployment, redesigning business processes, streamlining support services, collaborative and partnership working.

(HMIC and Audit Commission, Learning Lessons (March 2010), paragraph 53)”

Hva som kjennetegner god og dårlig politiytelse, finner vi igjen i begge rapportene, og bør derfor leses i sin helhet.²

² ” Characteristics associated with good governance

We looked at those police authorities that set clear strategic direction and perform well in ensuring value for money. Expertise and effectiveness in these two key functions is critical given the financial challenge going forward. Through identification of characteristics common to those that performed well we have drawn out the key facets that constitute better governance. High performing police authorities are more likely to achieve in whole or part the following:

- Greater role clarity – authorities that performed well are clear on their role. They act as a pilot as well as a watchdog where necessary and switch as circumstances demand. They perform well in both setting strategic direction and closely scrutinising spend. They demonstrate a clear sense of purpose in developing strategy beyond the short-term but expected chief officers to propose smart ways of realising an agreed direction, an ‘anticipatory’ professionalism: well-grounded chief officers who are looking at future needs.
- Clearer division of responsibilities with the chief constable – authorities that performed well can demonstrate a clear division between oversight and independence of operations. Respective roles of the chair and chief constable were understood and respected. As a result, consensual but appropriately challenging partnerships have been established.
- Distinctive value for money challenge – this starts with police authorities making full use of benchmarking information on costs and outcomes, but goes further; with better performing authorities focusing clearly on what the police are doing with the money across the full spectrum of policing activity. Those authorities that perform well show a willingness and persistence to follow the money, focusing on cost control and productivity in the short to long-term. Collaboration is actively enabled by some of the better performing police authorities.
- Balanced performance – stronger performing police authorities demonstrate a willingness to balance responsibility for both local and national duties, ie local policing balanced with high risk and collaborative issues, such as tackling terrorism, serious crime and other major challenges to public safety (protective services). They ensure members with responsibilities in relation to protective services are vetted to allow open and transparent discussion with police on sensitive policing operations.

Characteristics associated with poorer performance

In those authorities that are not performing well against the tests applied, the following characteristics are more likely to be observed:

- ‘Traditional’ interpretation of role – Police authorities were established as a relatively understated, light-touch part of the checks and balances around policing. They were primarily focused on observing performance and events and only acting if something were amiss (the ‘watchdog’ function). Some still see themselves on that basis and behave accordingly. Arguably, this approach has served authorities well in the past. Going forward, this is unlikely to be enough on its own and there is a need for increased pro-activity in setting direction in the longer term.
- Confusion over the chief constable’s remit – Some police authorities raised the issue of chief constable independence as a reason for not being able to move beyond a light touch ‘watchdog’ style of governance. It is vitally important that this independence and the constraints upon it are understood, given the financial pressures that forces and authorities now face. Both police authority and chief constable can operate legitimately as long as they both understand the legal basis and delineation of their respective roles.
- Lack of focus on key priorities – As demonstrated in Figure 1 the framework for authority oversight is broad, and it has been extended with a cumulative buildup of responsibilities. Arguably, this can be seen as a reflection of the pluralism of our society – an attempt to ensure fairness and equity for all. However, the time involved in attending all of these responsibilities means some authorities have diluted their impact on setting direction and securing good comparative value for local people.

Overall, the more successful have a good focus on strategic direction and value for money, the wisdom to select chief officers who were thinking ahead, and clarity about the chief officers’ responsibility to lead, manage and direct the force.

The personal impact of the chair of the police authority is a significant contributor to how effectively these issues were tackled. Those performing well have been supported effectively by individual members, providing a diverse range of views that helped to legitimise the decisions made and to self-moderate. In those performing less well, there is uneven engagement from the full membership, with responsibility falling predominantly on a few committed individuals.”

Disse punktene sammenfaller etter vår oppfatning svært godt med 22. julikommisjonens påpekning om at lærdommene i størst grad handler om ledelse, samhandling, kultur og holdninger. Rapporten understreker også behovet for rolleklarhet, som også trekkes frem av Traavikutvalget.³

Når det gjelder spørsmålet om gjennomføringsevne, ”Performance scrutiny”, som etter 22. juli-rapporten åpenbart bør vektlegges mer, er funnene forholdsvis like i den britiske rapporten som i Traavikutvalgets gjennomgang.⁴

Rapporten ”Valuing the police” påpeker særlig nødvendigheten av å få nok ut av de tildelte ressurser og hvordan dette best kan gjøres på side 27.⁵ Disse funn samsvarer etter vår oppfatning

³ ”Greater role clarity

Police authorities are required to undertake an annual planning process. The scale of the challenge ahead means that they now need to take a longer term view. A longterm approach to cost reduction is essential to avoid an over-reliance on unsustainable short-term savings and financial reserves. HMIC’s Valuing the Police report recognised that:

Incremental cost savings driven by an annualised planning cycle will not be enough. Transformation of police forces and the wider system surrounding them is essential in order to deliver public expectations for policing in the years ahead.

To ensure that a convincing and affordable long-term direction is set, many authorities will need to shift their position and take a more ‘pilot’-like stance on strategic direction and value for money. For some, this may mean re-evaluating the nature of the relationship with the force: specifically, the balance of responsibility between chair and chief constable, in relation to planning and budgeting at different stages in making decisions. This needs careful thought to avoid mixing governance and management responsibilities.”

⁴ ” Most of the police authorities inspected are effective in scrutinising everyday police performance and holding their police forces to account in delivering policing priorities. In many cases this relies upon the strength of character and personal determination of chairs and other committed members. This cannot be an enduring mechanism for securing effective governance. Police authorities need better information that is up to date so they can scrutinise performance more effectively.”

⁵ ” The whole dynamic around value for money architecture needs to adapt, including the tempo, focus and imperatives. This applies to forces, authorities (whilst they remain), regulators and the Home Office. All bear some responsibility for the current deficit in preparedness for austerity. It will help greatly if the broad ambition set by Government is more than managing either cuts or (as some would see) decline.

If a better visible balance for the public can be achieved with less and this can be organised by the service and enabled from the centre, it may serve as a worthwhile ambition in the tough times ahead. All, including regulators, will have to review what they do to support such an ambition.

Key findings

We have found four areas that we believe, if tackled with pace and vigour, would enable the sector to reduce cost significantly at the same time as improving service in some key areas that the public value. These four areas are:

1. Cost control – benchmarking costs between forces indicates significant variation and the potential for large savings.
2. Staff availability – this is not currently aligned to public priorities for visible policing due to the configuration of shift patterns, the increasing burden arising from risk adversity and bureaucracy and the associated drift towards specialisation.
3. Preparedness – many forces and authorities are not well prepared for the challenge. Even where the arguments for change have been strong, the pace to date has been slow.
4. System architecture – these are the rules of the game that influence behaviour in the service. They include central targets, a cluttered performance regime, a lack of comparative financial information, limited incentives to improve value, a governance regime focused on accounting rather than leveraging resources and uncertainty over the scale of the cut-backs.”

langt på vei med viktige funn i NOU 2012:14. Og det speiles delvis over i Traavikutvalgets rapport.

4. Politijuristenes høringsuttalelse til NOU 2012:14

Mye av det nedenstående vil være en bearbeiding av vår høringsuttalelse til NOU 2012:14, Rapport fra 22/7-kommisjonen. I den høringsuttalelsen kommenterte vi mange av de samme forhold som Traavikutvalget har tatt for seg. Mye av dette innspillet bygger igjen på den danske rapporten ”Fremtidens politi”, fra 2005. Rapporten gjenfinnes på www.fremtidenspoliti.dk. Selv om det som fremkommer i den danske rapport gjelder det samlede danske politi, vil drøftingene, betraktningene og utredningene etter vår oppfatning også ha relevans for gjennomgangen av en enhet, som her PST.

Utvalget ble kalt for ”Visionsudvalget”, og deres innstilling var nesten i sin helhet enstemmig. Det var et bredt sammensatt utvalg som fikk i mandat å berede grunnen for fremtidens politi og politiet for fremtiden. Visionsudvalget gikk i rette med en rekke etablerte sannheter i Danmark, etablerte sannheter som vi finner igjen i Norge og den norske debatten. Og noe av det grunnleggende for å søke å skape et best mulig både politi og sikkerhetstjeneste er jo å prøve om vi har den beste plattformen. Vi må utfordre våre grunnpilarer, for å se om de er verdt å bygge videre på. Alle pilarene er kanskje ikke det. Danskene støttet seg også på en større gjennomgang av dansk politi gjort av KPMG når de skulle ha sin siste store reform, og Visionsudvalget viser ofte til denne.

1. Trygghetsfølelse versus reell trygghet⁶

⁶ ”1. Reel tryghed ctr. subjektiv tryghedsfølelse (side 33)

Politiets grundlæggende formål er at sikre borgernes tryghed og sikkerhed, jf. kapitel 1, side 12. De centrale opgaver for politiet er således dels at forebygge, standse og forfølge forbrydelser, dels at forebygge og afværge farer for borgernes sikkerhed. Derudover skal politiet naturligvis også mere generelt sikre den offentlige fred og orden. [...]. Begreber som tryghed og tryghedsfølelse går ofte igen i den retspolitiske debat, bl.a. når der skal fastsættes mål og krav til politiets indsats. Spørgsmålet er imidlertid, hvilken form for tryghed der menes.

Der må således sondres mellem på den ene side reel tryghed – dvs. den faktiske beskyttelse mod at blive udsat for kriminalitet mv. – og på den anden side subjektiv tryghedsfølelse – dvs. en ren følelsesmæssig oplevelse af at være tryg. Politiet er i de senere år i tiltagende omfang blevet mødt med krav om at sikre borgernes subjektive tryghedsfølelse. I medierne og fra politisk side tegner der sig et billede af, at det ikke er nok, at politiet beskytter borgerne mod den faktiske risiko for at blive udsat for forbrydelser. Politiet skal også sikre, at borgerne føler sig trygge og ikke bekymrer sig eller er ængstelige for kriminalitet. Denne tendens betyder bl.a., at der ikke sjældent ses krav fra retspolitisk side om, at politiet skal øge indsatsen på et område, hvor borgerne angivelig føler sig utrygge, selvom den faktiske risiko på området er ubetydelig og den reelle tryghed dermed stor.

Efter Visionsudvalgets opfattelse er tendensen i medierne og den politiske debat til at fokusere på antagelser om borgernes subjektive tryghedsfølelse problematisk for en hensigtsmæssig prioritering og udnyttelse af politiets ressourcer. Udvalget finder således, at politiets ressourcer bør anvendes der, hvor der er et reelt behov for politiets indsats, og hvor ressourcerne derfor kan give målbare resultater og effekter i form af navnlig lavere kriminalitet og højere opklaringsprocenter. Anvendes politiets ressourcer i for høj grad på at forsøge at bibringe borgerne en følelsesmæssig oplevelse af tryghed og bekæmpe (irrationel) angst og bekymring, får politiets indsats derimod mere symbolsk karakter. Sagt på en anden måde: Ressourcerne kan kun anvendes én gang – og hvor gør de størst gavn? Ved målrettet forebyggelse og efterforskning af kriminalitet eller ved forsøg på at dæmpe en diffus bekymring eller utryghed, som ikke afspejler faktiske risici?

[...]

Et velfungerende PST er svært vigtig for publikums trykghedsfølelse. Og for at PST skal være velfungerende, må det igjen bygge på en evne til å skape trykghet, hvor publikums frykt kan virke forstyrrende på hva som faktisk er viktig. Eksempelvis kan det vises til at siden 1980-tallet har brorparten av forskere på området påvist og påpekt at den tilfeldig synlige politipatrolje er lite effektiv som kriminalitetsbekjempende verktøy. En av de største undersøkelser er ”Comparisons in Policing: An International Perspective” av Jean-Paul Brodeur (red.) fra 1995,

Senest konkluderer ”Trykghedsrapport 2004 – en analyse af danskernes trykghed og utrykghed”, at trykgheden blandt danskerne generelt er overvældende. Fire ud af fem danskere mener, at medierne overdriver risikoen ved mange ting - og to ud af tre danskere mener, at samfundet ofte bruger store ressourcer på at gøre noget ved risici, der i virkeligheden er ubetydelige, jf. afsnit 3.4. Ifølge denne rapport viser andre undersøgelser i øvrigt, ”at borgerne er opmærksomme på muligheden for at blive udsat for skrækpropaganda – og er ganske irriterede over det”.

Helt i overensstemmelse med resultaterne i de forskellige undersøgelser om befolkningens lave bekymring og høje trykghedsfølelse, har Visionsudvalget ligeledes kunnet konstatere, at den gennemsnitlige dansker ikke selv efterspørger en politiindsats rettet mod større subjektiv trykghed, mere synligt politi osv. Udvalget har således gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt 4.000 repræsentativt udvalgte borgere. [...]

Borgerundersøgelsen viser helt signifikant, at borgerne ønsker, at politiets ressourcer anvendes dér, hvor der er et reelt behov for politiets indsats. Det gælder i særlig grad forebyggelse og opklaring af forbrydelser – herunder ved analytisk efterforskningsarbejde ”bag skrivebordene”. Borgerne ser således politiets indsats i et nuanceret og bredt samfundsmæssigt perspektiv - og er gennemgående ikke særligt fokuserede på personligt at møde politiet i hverdagen. Der er et klart ønske om, at politiets ressourcer skal bruges på en målrettet indsats i de områder og på de tidspunkter, hvor der erfaringsmæssigt er reel risiko for kriminalitet eller uro, frem for på mere symbolsk ”synlig” patruljering i lokalmiljøet, boligområder mv. Borgerne er således helt opmærksomme på, at politiet ikke har ressourcer til at være alle steder på én gang. De ønsker derfor, at politiets ressourcer anvendes til at sikre konkrete resultater og effekter.

Der tegner sig ligeledes et entydigt billede af, at borgerne har tillid til, at politiet selv kan anlægge den rigtige politifaglige prioritering af indsatsen, som sikrer, at f.eks. patruljeringen tilrettelægges der, hvor der er det største behov for politiets indsats. Resultaterne af borgerundersøgelsen og de nævnte undersøgelser af befolkningens trykghedsfølelse og bekymring må imidlertid stilles over for de senere års politiske målsætninger og krav til politiets indsats, som bl.a. er kommet til udtryk i politiets flerårsaftaler. Både den nuværende og de tidligere flerårsaftaler har således været præget af antagelser om stigende utrykghed og bekymring i befolkning. Dette har givet sig udslag i en række krav til politiets indsats rettet mod at øge borgernes subjektive trykghedsfølelse. Denne tendens afspejler sig i de konkrete politiske krav til prioriteringen af politiets indsats. I flerårsaftalen for 2004-2006 forudsættes f.eks. en styrkelse af indsatsen mod ”utrykghedsskabende” kriminalitet som vold, røveri og indbrud samt en målrettet indsats mod ”utrykghed” fra synlige grupper af unge i gadebilledet. I de tidligere flerårsaftaler har der f.eks. også været stillet krav om, at politiets patruljering skulle øges med 10 pct., ligesom fod- og cykelpatruljeringen i byerne skulle øges betragteligt.

Der er altså en politisk forventning om, at politiet ikke blot skal beskytte borgerne mod faktisk at blive udsat for kriminalitet, men også mod at opleve angst eller bekymring herfor. I medierne og den retspolitiske debat tegner der sig samtidig et billede af, at borgerne er blevet mere utrygge og mere bekymrede for kriminalitet – og at svaret herpå er, at borgerne skal se mere synligt politi i deres egen hverdag og deres eget lokalområde. Som det fremgår ovenfor, viser borgerundersøgelsen og flere trykghedsundersøgelser mv. imidlertid helt entydigt, at der tegner sig et helt andet og langt mere nuanceret billede, når borgerne selv bliver spurgt.

Visionsudvalget finder det væsentligt, at der tages udgangspunkt i disse faktuelle undersøgelser af befolkningens holdninger, når kravene til og rammerne for fremtidens politi skal fastlægges – ikke i medieskabte billeder af bekymring og utrykghed, som borgerne tilsyneladende ikke selv oplever som et problem.”

som viser at man i USA anslår at en patrulje på en travel gate statistisk sett passerer et pågående gateran hvert 14. år. Undersøkelsen er det for øvrig henvist til i den danske rapporten på side 97.

2. Fremtiden⁷

Det er alltid en fare for at politi og sikkerhetstjenester styres mer etter meninger enn etter viten og kunnskap. Men det er en helt avgjørende forskjell mellom å mene og å vite. Og det er avgjørende å vite at det er en kritisk forskjell mellom disse to størrelser.

Det er derfor avgjørende at PST vet hva de skal være og hva de skal gjøre i dag og hva de skal være og hva de skal gjøre i fremtiden. Det blir derfor helt avgjørende at PST har en bred og god informasjonsinnhenting, en bred og god informasjonsbehandling, og en bred og god informasjonsanalyse. I dette ligger det også at tjenesten må få forholdsvis omfattende tilgang til informasjon. Og så må tjenesten få ta de nødvendige avgjørelser på bakgrunn av de faglige råd og analyser som presenteres. Når vi diskuterer hva PST skal være og gjøre i dag og i fremtiden, burde det optimale være at beslutningstakerne ble presentert for kunnskap som blir vurdert, motsagt og diskutert. Gjør vi ikke dette, er det som forsvinner forståelse, evnen til å se

⁷ ”1. Nye oppgaver og krav i takt med samfundsudviklingen (side 51)

Politiets oppgaver og arbeidsvilkår påvirkes i sagens natur af den løbende udvikling i det samfund, politiet skal agere i og være en integreret del af. Spørgsmålet om, hvordan politiets rammer bør indrettes, så politiet kan løse sine opgaver bedst muligt fremover, må derfor ses i lyset af de udfordringer, samfundsudviklingen kan forventes at stille politiet over for. Politiets nye rammer må således tage højde for den forventede udvikling både i karakteren og omfanget af de opgaver, politiet skal kunne håndtere, og i de arbeidsvilkår, politiet skal løse opgaverne under.

Udviklingen i politiets opgaver betyder, at det må sikres, at politiets enheder er bæredygtige både fagligt og ressourcemæssigt set til at løse de opgaver, politiet kommer til at stå over for. [...] Fremtidens udfordringer i forhold til bl.a. nye, mere komplicerede og mere omfattende former for kriminalitet, jf. nedenfor i afsnit 2, vil forøge problemerne med politikredsenes manglende bæredygtighed. Medmindre politiet sikres nye bæredygtige politikredse, må det derfor forventes, at det i årene fremover vil blive nødvendigt for politiet løbende at centralisere opgaveløsningen yderligere i takt med, at opgaverne bliver større og mere komplicerede, jf. kapitel 5, side 117.

Udviklingen i forhold til f.eks. kriminalitetens karakter og omfang, befolknings sammensætningen, nye teknologiske muligheder og øget globalisering stiller også nye og større krav til kompetencerne i politiet. Det betyder bl.a., at politiets uddannelses- og kompetenceudviklingssystem og rekrutteringspolitik må tilrettelægges, så det sikres, at politiet tiltrækker og udvikler alle de specialkompetencer, der er nødvendige for, at politiet som helhed kan løse opgaverne bedst muligt, jf. kapitel 8 om moderne personalepolitik.

Samtidig må tilrettelæggelsen af politiets ledelse og organisering naturligvis også tage højde for samfundsudviklingens indflydelse på de mere generelle krav til offentlige institutioners arbejdsformer og organisering, herunder f.eks. krav til god ledelse, god personalepolitik, mål og resultatstyring, anvendelse af ny teknologi osv., jf. nedenfor i afsnit 8 samt kapitel 5-9.

Det er ikke muligt at opstille sikre forudsigelser om, hvordan de faktorer, som har indflydelse på politiets virke, vil udvikle sig i de kommende årtier. Som erfaringen viser, kan samfundsudviklingen således tage drejninger, der ikke har kunnet forudsiges få år før - både efter pludselige begivenheder, som f.eks. terrorangrebet den 11. september 2001, og ved mere gradvise forandringer, som f.eks. informationsteknologiens udvikling og udbredelse. På en række områder kan der dog opstilles kvalificerede gæt i form af underbyggede formodninger og prognoser for, hvordan samfundet på nuværende tidspunkt må forventes at udvikle sig i de kommende år. Med udgangspunkt dels i den hidtidige udvikling og politiets erfaringer, dels i generelle udviklingstendenser, beskrives i det følgende Visionsudvalgets overordnede antagelser om den forventede udvikling i årene fremover på en række områder af særlig betydning for politiets arbejde.”

sammenhenger og den kritiske forskjellen mellom å mene og å vite. PSTs sin ledelse må få ta selvstendige og velfunderte avgjørelser og prioriteringer med støtte i de faglige råd som presenteres, etter en bred og god informasjonsbehandling. Og grunnlaget for dette legges som nevnt i mulighetene og evnen til å innhente informasjon.

Justisdepartementets rolle i dette bildet bør ikke være, som Traavikutvalget påpeker, en kontrollør av enkeltsaker og behandling av disse, men i større grad både være, og dermed også trekke PST, opp i «pilotrollen», som omtalt i de tidligere nevnte HMIC-rapporter. Departementet bør besørge at PST har det nødvendige fokus på «strategic planning» og at tjenesten gir «value for money».

Hvorfor er synlig politi politikere og publikum etterspør, når vi ikke vet om det virker, og andre land nær oss både geografisk, politisk og historisk, mener at denne måten å drive politivirksomhet på er lite fruktbar? Og hvorfor har vi ikke sett hen til forskning når vi avgjør hva vi ønsker mer og mindre av i politiet? Hvor mange er det som har sett undersøkelser eller forskning som viser at synlig politi fungerer i kriminalitetsbekjempelsen? Og hvor mange har sett at synlig politi fungerer bedre enn andre polititjenester i kriminalitetsbekjempelsen? Og hvordan kan man og hvordan skal man kunne prioritere mellom polititjenester, når man ikke vet hva som virker? Man må være forsiktig med å la enkle politiske budskap styre politi og sikkerhetstjeneste. PST må ta og få ansvaret for hvilke virkemidler som best forebygger eller bekjemper kriminalitet og trusler mot samfunnet vårt. PST må ha kunnskap om hva som virker. Typisk bør PST ha en grundig gjennomgåing og drøfting av grensesnittet og verdien av forebyggende saker og saker som blir etterforsket. Og så må PST få tilliten til å håndtere dette.

3. Oppbygging av sikkerhetstjenesten⁸⁹

⁸ »2.2.2. Borgernes tryghed – lokal tilstedeværelse (side 119)

Tanken om større politikredse mødes til tider med antagelser om, at det vil svække den lokale forankring, at politiet vil bli fjernet, og at borgernes tryghed vil lide skade. Visionsudvalget foreslår en omfattende kredsreform som led i en sammenhengende politireform med det ene mål at styrke politiet. Målet er med andre ord at skabe det bedst mulige politi – og dermed større tryghed og rettsikkerhet for borgerne. Udvalget er af den opfattelse, at en omfattende kredsreform er et nødvendig skridt til at sikre et politi med høj kvalitet og rationel ressourceudnyttelse – også i fremtiden. Det skal i den sammenhæng fremhæves, at der som nævnt er markant færre og større politikredse i de lande, vi normalt sammenligner os med.

Den foreslåede kredsreform vil ikke svække politiets nærhed og lokale forankring. Tvertimod vil en øget lokal tilstedeværelse og hurtigere responstid styrke borgernes reelle tryghed. Som beskrevet i afsnit 2.2.1. og 2.2.4., magter mange politikredse ikke i dag at løfte opgaverne på egen hånd. Der er ikke det nødvendige faglige miljø og sagsvolumen (”kritisk masse”) i de små kredse, som heller ikke har et tilstrækkeligt beredskabsvolumen. Der er derfor en risiko for, at sådanne små – ”pseudo-nære” – politikredse snarere giver falsk end reel tryghed.

Som beskrevet i afsnit 1.1., jf. side 95, er de afgørende mål for fremtidens politi, at borgerne sikres en politibetjening med hurtig responstid, målrettet og fremsynet forebyggelse af kriminalitet samt professionelt efterforskningsarbejde, der bygger på analyser, spesialkompetencer og et tilstrækkeligt sagsvolumen til at sikre den nødvendige ekspertise og rutine. Endvidere skal borgerne opleve en ensartet politibetjening, uanset hvor de bor i landet, og der skal sikres en større grad af reel decentralisering. Disse mål kan kun opfyldes, hvis de nuværende 54 politikredse sammenlægges til større, bæredygtige og jævnbyrdige enheder.

Den nærhed fra politiets side, som har betydning for borgerne, bestemmes ikke af bygningers placering, rutinemæssig patruljering eller organisatoriske kredsgrænser, jf. afsnit 1.3., side 99. Det afgørende for betjeningen af borgerne er derimod, at politikredsene leverer et tilfredsstillende beredskab samt er i stand til at løse opgaverne på

egen hånd med den højeste mulige faglige kvalitet. Disse mål stemmer i øvrigt overens med borgernes egne forventninger til politiet, jf. borgerundersøgelsen.

Det anføres ofte som et argument imod større politikredse, at politiet ikke vil kunne nå hurtig nok ud til yderområderne, hvis der sker noget akut. Dette argument må bygge på den forudsætning, at patruljevognens udgangspunkt er hovedpolitistationen, hvorfra der så skal køres ud til yderområdet. Men i et moderne politiberedskab skal patruljevognene naturligvis opholde sig på gaderne rundt omkring i hele politikredsen, ikke på stationen. Afgørende for en hurtig responstid - også til de yderligt beliggende områder i en organisatorisk enhed - er således ikke politistationernes placering eller de organisatoriske ”streger på landkortet”, men at beredskabet er tilrettelagt effektivt og fleksibelt med dækning af hele enhedens geografiske område. Det skal understreges, at etablering af større organisatoriske kredse naturligvis ikke ændrer ved, at der fortsat vil være behov for politiets lokale tilstedeværelse ud over hovedstationerne, navnlig i form af patruljevogne og nærpolti i særligt belastede områder. Visionsudvalgets forslag om en kredsreform bygger således på, at politiets lokale tilstedeværelse bliver fastholdt også i større kredse. De stordriftsfordele mv., der ledsager større organisatoriske enheder, vil betyde, at der frigøres ressourcer, som vil kunne omsættes til en styrket lokal tilstedeværelse tæt på borgerne. Ved at oprette større enheder vil der navnlig være betydelige ressourcer fra administrative (leder)stillinger, som kan omsættes direkte i mere politi ”på gaden”. Som beskrevet i kapitel 10, er det KPMG’s skøn, at der som en direkte gevinst af den foreslåede reform vil kunne frigøres i størrelsesordenen af 1.000 årsværk.

Sagt på en anden måde: Efter den foreslåede politireform kommer borgerne måske længere fra politikredsens hovedadministration – men tættere på politiet. I dag er det ikke borgerne, der kommer til politiet – navnlig ikke efter at kundeserviceopgaverne i forhold til pas, kørekort og motorregistrering flyttes – det er politiet, der kommer til borgerne.”

⁹ ”2.2.6. Nye politikredse (side 132)

Hvis politikredse skal kunne løfte de foran beskrevne opgaver i dag – for ikke at tale om fremtidens udfordringer - er det nødvendigt at organisere politiet i langt større politikredse. Hvis fremtidens politikredse skal kunne løse opgaverne decentralt med høj faglig kvalitet og mer rationel ressourceudnyttelse, skal kredse således have et betydeligt minimumsvolumen.

Ud fra rene bæredygtighedsbetragtninger kan det anføres, at jo større en kreds er, jo mere bæredygtig bliver den. I forbindelse med analysen af dansk politi har KPMG da også peget på tanken om at skabe 3-5 superkredse. Visionsudvalget finder dog, at hensynet til bæredygtighed må afbalanceres over for mulige stordriftsulemper. Hvor en sammenlægning fra 54 (eller for den sags skyld 25) politikredse til 10- 12 kredse vil betyde betydelige forbedringer af både faglig kvalitet og ressourcemæssig effektivitet, vil forbedringerne ved at gå fra 10- 12 kredse ned til f.eks. fem kredse være meget aftagende.

Visionsudvalget har taget udgangspunkt i personaletallet og befolkningsgrundlaget ved fastlæggelsen af, hvornår en politikreds har en bæredygtig størrelse. Udvalget har samtidig lagt vægt på erfaringerne fra udlandet. Det er udvalgets opfattelse, at en politikreds først bliver bæredygtig, når den har et samlet personaletal på mindst 7-800 medarbejdere og et befolkningsgrundlag på mindst 400.000 indbyggere. Dette svarer ca. til størrelsen af Århus politikreds i dag.

Visionsudvalget finder således, at der skal dette minimumsvolumen til, før en politikreds kan løfte langt de fleste opgaver på egen hånd – ikke mindst med fremtidens udfordringer. Der skal et befolkningsgrundlag på mindst 400.000 til, før der opnås et tilstrækkeligt sagsvolumen til at tilvejebringe og vedligeholde specialkompetencer og rutine i de mere komplicerede sagstyper, som mange kredse i dag ikke kan løse med optimal faglig kvalitet. Det gælder f.eks. økonomisk kriminalitet, it-kriminalitet, miljøkriminalitet, grænseoverskridende kriminalitet osv. Som det ses af kapitel 3, vil fremtidens udfordringer netop medføre øgede krav til politiets evne til at håndtere mere komplicerede og omfattende sager. Der skal også mindst 7-800 medarbejdere til for at sikre et fleksibelt beredskab med et tilstrækkeligt antal patruljevogne på gaden og dermed hurtig responstid. Samtidig er det nævnte minimumsvolumen en forudsætning for, at politikredse kan rumme de operative og administrative støttefunktioner, som bør ligge decentralt, men som i dag må varetages af Rigspolitiet.

Visionsudvalget finder ligeledes, at en sådan mindstestørrelse er nødvendig, hvis politikredse skal kunne udnytte ressourcerne mere effektivt og skabe målbart flere resultater for de samme midler. Der skal således et tilstrækkeligt

To tradisjonelle hovedargumenter når man snakker om ”stordriftsfordeler” er:

- Totalkostnaden er lavest dersom den samlede produksjon utføres av én (eller færre)
- Større enheter gir bedre eller mer spesialiserte tilbud av tjenester og/eller ytelser

Stordriftsfordeler står på et vis i motsetning til lokalkunnskap. Målsetningen må derfor være å satse lokalt med stordriftsfordeler. Vi har derfor forståelser for at rapporten påpeker behovet for færre regioner og også at ledelsen av sikkerhetstjenesten i disse regionene underlegges i sin helhet PST sin sentrale enhet.

Den kritiske masse for en driftsenhet er høy. Men den er avhengig av også det geografiske område den skal dekke, i tillegg til størrelsen på bemanningen og antall innbyggere som må forholde seg til driftsenheten. Og det geografiske område må måles i reisetid. At en øy er tre kilometer unna er uinteressant distansemåling dersom reell reisetid dit vil være tre timer med båt.

Det er også lett å følge resonnetet om at det at større regionale enheter vil gi et bedre samarbeid, bedret arbeidsavklaring, bedre informasjonsflyt og ikke minst bedret identitetsfølelse.

4. Rekruttering¹⁰

volumen til, for at politikredsen fleksibelt kan prioritere ressourcerne og omstille indsatsen, når der er behov for det. Dette er bl.a. nødvendig for, at kredsene på egen hånd kan håndtere alle uforudsete begivenheder med undtagelse af helt ekstraordinære opgaver. Det bemærkes i den forbindelse, at der naturligvis vil kunne opstå opgaver, som selv ikke en politikreds med 7-800 medarbejdere kan håndtere, og som må løses nationalt eller regionalt. Som opgavetyper, større politikredse fortsat ikke vil kunne forventes at løfte på egen hånd, kan nævnes ekstraordinært store opgaver (f.eks. katastrofesituationer, EU-formandskab, kongeligt bryllup mv.), særlige opgaver som kræver en central koordination, samt internationalt samarbejde.

Sammenfattende er det Visionsudvalgets opfattelse, at det er en betingelse for at opnå et reelt decentralt politi, at der skabes et antal ensartede og jævnbyrdige organisatoriske politikredse, hvor hver kreds har et samlet personaletal på mindst 7-800 medarbejdere og et befolkningsgrundlag på mindst 400.000 indbyggere.

Udvalget skal i den forbindelse fremhæve, at dette nødvendige minimumsvolumen må sikres uafhængigt af det geografiske areal. Arealet af en politikreds er ikke i sig selv relevant for politikredsenes bæredygtighed og dermed kvaliteten af den polititbetjening, der kan tilbydes borgerne. Efter udvalgets opfattelse er det således meget væsentligt at sikre, at hensynet til at sikre borgerne i tyndere befolkede områder en god polititbetjening ikke fører til den fejlslutning, at arealmæssigt store politikredse vil give disse områder dårligere polititbetjening. Tværtimod vil det give borgerne i tyndt befolkede områder en dårligere polititbetjening, hvis der i disse områder oprettes politikredse, der er arealmæssigt for små til at sikre det nødvendige befolkningsgrundlag og personaletal. Borgerne i tyndt befolkede områder kan ikke bruge politikredsenes geografiske areal – herunder hvor langt der er til politistationen – til ret meget, hvis politikredsen ikke har mandskab nok til at sætte mere end nogle få patruljevogne på gaden eller til at løse store eller vanskelige opgaver.

Udfordringer i forhold til at sikre den bedst mulige politimæssige dækning i mere tyndt befolkede områder skal således løses med en professionel og effektiv tilrettelæggelse af beredskabet, herunder navnlig ved brug af nye teknologiske redskaber og ved at sikre et stort og fleksibelt kørende beredskab, jf. figur 4.”

¹⁰ ”3.2. Rekruttering præget af åbenhed og mangfoldighed (side 174)

[...]

Efter Visionsudvalgets opfattelse indebærer de stigende krav til politiets besiddelse af både brede og specialiserede kompetencer, at der fremover bør udvises større åbenhed ved rekrutteringen af medarbejdere til politiet.

[...]

Et komplekst samfunn med nye trusler, både i art og innhold, nye kriminalitetstrender og nye utfordringer, krever at vi evner å tenke nytt. Og det krever at politiet har både kompetanse og kunnskap til å møte dagens utfordringer og de nye utfordringene. Politiet har dessverre ikke all den kunnskapen vi har behov for. Like mennesker fra lik utdanning tenker ofte likt, og den ensidige rekrutteringen gjør at vi i mindre grad står rustet til å møte både dagens og morgendagens kriminalitet, være seg om det er trender eller enkelthendelser. Evner vi å få inn nye faggrupper, med nye tanker, vil vi i en helt annen grad evne å forutse hva som vil skje i morgen, og vi vil i en helt annen grad evne å håndtere dagens og ikke minst morgendagens kriminalitet. Det er fortsatt et behov for generalisten i politiet. Men det vil i morgendagens samfunn bli et større og større behov for spisskompetanse og spesialistkompetanse i politietaten. Det stilles sjelden eller aldri spørsmål om vi rekrutterer riktig. Det er derfor et veldig viktig tema som her trekkes opp i denne rapporten.

5. Kompetanse

Vi vil også påpeke behovet for en kunnskapsbasert tilnærming, hvor man utarbeider en strategi som vil gi politiet anledning til velge de riktige målrettede og virkningsfulle operative tiltak. Dagens diskusjon om kriminalitet og kriminalitetsbekjempelse senterer seg om, og kjennetegnes av forslag til, spontane enkelttiltak. Politiet har i for stor grad en ”saksbehandlingsmessig” tilnærming til kriminalitet. Det er behov for helt annen kompetanse enn i dag for å tilnærme seg kriminaliteten. Det er, også her, behov for et samspill mellom de ulike yrkesgrupper som politiet så langt har vært alt for dårlige til å dyrke. PST har gått foran politiet når det gjelder kompetansesammensetning, og rekruttering av ulike kompetanser.

Et sterkt politi betyr at politiet skal ha forutsetninger til å håndtere utfordringen. Hvorvidt politiet har forutsetninger til å håndtere utfordringen er svært avhengig av evnen til å forutse utfordringen. Tidvis er det et spørsmål om det er mulig å forutse utfordringen, typisk ved enkeltstående hendelser. Men også dette vil være avhengig av evnen til å tenke nytt og til å tenke ”utenfor boksen”.

Hvilket behov etaten vil ha for hvilken kompetanse, har etter vår oppfatning det vært alt for lite fokus på. Som nevnt synes PST å ligge langt foran resten av politiet på dette området. Vi finner

Den foreslåede sammenhengende politireform vil medføre en betydelig øget decentral løsning af opgaver, der kan overføres fra Rigspolitiet til de nye bæredygtige kredse. Det gælder både ledelsesmæssige opgaver i forhold til økonomi, personale og it og operative og analytiske politiopgaver. Det er derfor af afgørende betydning for at sikre et fleksibelt og udviklingsorienteret politi, der kan matche fremtidens udfordringer, at der sættes fokus på at tilvejebringe de nødvendige kompetencer i både politikredsene og Rigspolitiet.

Et element heri er naturligvis videreuddannelse og spesialisering blandt de tre gængse personalekategorier i politiet. Visionsudvalget finder imidlertid ikke, at det er realistisk, at alle nødvendige – herunder stærkt specialiserede – kompetencer kan tilvejebringes og udvikles internt. Som KPMG har peget på, er denne form for intern kompetenceudvikling forbundet med betydelige omkostninger, som ikke står i forhold til det kompetenceniveau, der kan opnås. Udvalget skal derfor anbefale, at der i langt videre omfang end i dag rekrutteres medarbejdere med andre relevante profiler – det være sig i form af anden uddannelse eller baggrund fra andre myndigheder, virksomheder mv. Hvor det i dag som udgangspunkt er politiets ”egne” generalistuddannede medarbejdere, der søges tilført specialkompetencer i forhold til it, økonomi, HR mv., bør perspektivet således vendes om, så der i stedet rekrutteres specialister ude fra, som herefter tilføres de nødvendige politimæssige generalistkompetencer. På de nævnte særlige områder vil det både sikre et højere kompetenceniveau og et lavere omkostningsniveau at ”politi-efteruddanne specialister” i stedet for som i dag at ”specialist-efteruddanne politier”.

det derfor svært positivt at rapporten understreker viktigheten av å ha en bevisst tilnærming til kompetansesammensetning og nødvedendigheten av å analysere hvilken kompetanse PST har behov for. Samtidig som det gir grunnlag for noen refleksjoner av hvordan resten av politietaten kompetansemessig er bygget opp. Et komplekst samfunn med nye trusler, nye scenarioer, nye kriminalitetstrender og nye utfordringer, krever at vi evner å tenke nytt. Like mennesker fra lik utdanning tenker likt, og ensidige rekrutteringen gjør at vi i mindre grad står rustet til å møte både dagens og morgendagens kriminalitet. Det gjelder både trender og enkelthendelser. Evner vi å få inn nye faggrupper, med nye tanker, vil vi stå sterkere rustet til å håndtere dagens og morgendagens kriminalitet.

Det er i dette bildet svært viktig å ta med seg at det å anerkjenne annen kompetanse og andre tilnærminger enn dagens, er ikke manglende anerkjennelse av den kompetanse som er der.

6. IKT

Vi mener at et for stort og ensidig fokus på mer ressurser til politiet som eneste løsning, kan hindre forbedringspotensialet å realiseres. Det er ikke akseptabelt at den eneste måten man evner å bli bedre på er større ressurstilfang. Politijuristene har vært kritiske til de stadige ropene om mer penger til politiet, og vi har hatt fokus på at løsningen på politiets utfordringer ikke alene er avhengig av økte bevilgninger. Først må politiet evne å tenke nytt, bli kunnskapsstyrt og ikke styrt av meninger, besitte riktig kompetanse ut fra en analyse av hvilket behov vi har og hvilke problemer vi skal løse, få et fremtidsbilde å styre etter, evne å samarbeide og evne å både styre og trekke i samme retning, bli ikke bare omstillingsvennlig men også omstillingsdyktig, evne å bruke ressursene vi har riktig, prioritere riktig og så videre. Og først når dette er på plass, bør etaten tilføres mer midler, ellers er vi redd det fort ikke vil betale seg med økte ressurser.

Likevel: Politi- og påtalemyndighet er ved utviklingen av internett tilført en nytt "territorium" å håndheve lov og orden på. Dette er i forsvinnende liten grad blitt fulgt opp med nye bevilgninger. Noen få millioner har fulgt oppfølgingen av Faremo-rapporten, og i fjor har Kripos fått noen få millioner øremerket til Datakriminalitet. Når det gjelder cyberkriminalitet er bildet noe annet. For på det området har norsk politi- og påtalemyndighet i liten grad blitt tilført noen ressurser noen gang, og aldri for et nasjonalt løft. I den grad det har kommet midler, har det kommet til små enheter ved særorganene, i den tro at det kan løse problemet med kriminalitet på internett. Noe som etter vår oppfatning har vist seg å være både naivt og en helt forfeilet tilnærming. Det må gjennomføre et felles løft. Og dette løftet må ikke minst også omfatte PST. I den sammenheng er det naturlig å se til det cyberforsvaret, som det militære forsvar nå har bygget opp.

7. Etterforskning

Avslutningsvis vil vi kommentere særskilt etterforskning og irettføring. Politijuristene finner det veldig positivt at Traavikutvalget har funnet grunn til ikke bare påpeke at etterforskning og irettføring er en viktig del av PST sitt arbeid, men også at den bør utvides.

Dette er det særlig viktig at departementet tar med seg i det videre arbeidet. Det vil, i et klima hvor presset og kravet om en bedret beredskap gjør at det er fort gjort å forenkle et vanskelig spørsmål, gledelig å se at Traavikutvalget er så edruelige og evner å se helheten i en slik grad at man anbefaler opprusting av et felt mange forventer vil bli nedprioritert i kappløpet mot bedre beredskap. God etterforskning og god irettføring er god beredskap. Og det er det helt avgjørende å ta med seg i det videre arbeidet fremover.

Moss, 17. januar 2013

For Politijuristene,

Sverre Bromander
Leder

Kopi:
Norges Juristforbund
Riksadvokaten
Politidirektoratet